

อิทธิพลดนตรีตะวันตกกับเยาวชนไทย

จัดทำโดย

นายวิทย์ สุขเพราะนา

หัวหน้างานดนตรีและนันทนาการ

กองส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้

อิทธิพลดนตรีตะวันตกกับเยาวชนไทย

ดนตรีตะวันตกเริ่มเข้ามาสู่ประเทศไทย และไทยรับมาใช้ในราชการ ตั้งแต่รัชสมัย พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ทหารชาวอังกฤษสองคนชื่อ น็อกซ์ (Knox) และอิมเป (Impey) ได้นำแตรฝรั่งเข้ามา เป่าแตรสัญญาณ และบรรเลงเพลงถวายความเคารพพระมหากษัตริย์ ต่อมาจึงพัฒนาขึ้นมาเป็นแตรวงของทหาร ใช้บรรเลงนำขบวนแห่ และบรรเลงเพลงไทย เรียกสั้น ๆ ว่า "แตรวง" ซึ่งต่อมานายมนตรี ตราโมท ได้ขนานนามแตรวงนี้ว่า "วงโยธวาทิต"

ประเทศไทยเริ่มมีเพลงแบบฝรั่ง แต่งโดยคนไทยคนแรกคือ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต ในราวปี พ.ศ.๒๔๔๘-๒๔๕๐ จนถึงรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๖ ก็เริ่มมีวงดุริยางค์สากลขนาดใหญ่ คือวงเครื่องสายฝรั่งหลวง เทียบเท่ากับวงออร์เคสตราขนาดใหญ่ของฝรั่ง ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ ได้มีการสร้างวงดนตรีขนาดเล็ก เรียกว่า "แย้สแบนด์" ขึ้น มีผลงานเพลงแบบฝรั่งที่คนไทยแต่งขึ้น แล้วต่อมาก็ได้รับขนานนามว่า เพลงไทยสากล มีนักประพันธ์เพลงผลิตผลงานเพลง เพื่อใช้ประกอบการแสดงละครร้อง และภาพยนตร์มีการสร้างเพลงปลุกใจขึ้น หลังเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ.๒๔๗๕ รัฐบาลไทยสมัยนั้น ต้องการพัฒนาประเทศให้เป็นตะวันตก จึงส่งเสริมการดนตรีตะวันตกมากขึ้น แล้วสั่งให้ลดการเรียนการเล่นดนตรีไทยแท้ลงในปี พ.ศ.๒๔๘๒ ระหว่างที่เกิดสงครามโลกครั้งที่สองประมาณปี พ.ศ.๒๔๘๗-๒๔๘๘ ได้เกิดเพลงราวซ์ขึ้น มีอิทธิพลต่อเยาวชนไทยมาก ในสมัยนั้น เพราะเพลงราวซ์ เป็นเพลงที่ร้องง่ายจำง่ายรวมทั้งใช้ประกอบ การรำรำได้สนุกสนาน เพลงราวซ์ยังมีผลต่อการละเล่น ของเยาวชนไทยมาจนทุกวันนี้

ในระยะเดียวกันนี้วงการดนตรีไทยได้พัฒนาดนตรีขึ้นอีกรูปแบบหนึ่ง โดยการนำดนตรีพื้นบ้านไทยภาคต่าง ๆ ดนตรีสำหรับการร่ำวง ดนตรีไทยเดิม และดนตรีสากล เข้ามาผสมผสานกลายเป็นเพลงชนิดใหม่ที่เรียกว่า เพลง "ลูกทุ่ง" ซึ่งมีอิทธิพลสูงต่อเยาวชนคนไทยทุกท้องถิ่นทั่วประเทศ เพลงลูกทุ่งจัดได้ว่า เป็นเพลงของไทย ประเภทเดียว ที่เข้าถึงประชาชนคนไทยทุกเพศทุกวัย และเป็นที่พอใจของเยาวชนมากที่สุด การพัฒนาวิทยุ โทรานซิสเตอร์ และตลับแถบบันทึกเสียงทำให้เผยแพร่เพลงลูกทุ่งได้มาก เยาวชนจึงหันไปสนใจเพลงลูกทุ่งมาก เพราะเข้าถึงเยาวชนทุกท้องถิ่นทั่วประเทศ

ดนตรีประเภทลูกทุ่ง จัดเป็นดนตรีของไทยประเภทเดียวเท่านั้นที่สามารถเข้าถึงคนไทยทุกเพศ ทุกวัย และทุกกลุ่มอายุไม่มีขอบเขตจำกัด

ระหว่างที่เกิดสงครามเวียดนามขึ้นในปี พ.ศ.๒๕๐๙ เป็นต้นมา อารยธรรมตะวันตกในด้านดนตรีเริ่มครอบงำเยาวชนไทย และเบียดเบียนไปสู่การประพันธ์เพลง การขับร้อง บรรเลง และการเต้นประกอบเพลง ที่เบนเข้าหาความเป็นตะวันตกอย่างสิ้นเชิง เยาวชนไทยเริ่มชินกับเพลงที่ผลิตขึ้น เพื่อการค้า มากกว่าเพลงที่ผลิตขึ้น เพื่อสุนทรีย์แห่งดนตรี ภาษาที่ใช้ในการขับร้องเปลี่ยนแปลงจากรูปของฉันทลักษณ์ไทย ที่ส่งสัมผัสไพเราะ กลายเป็นภาษาพูด ภาษาที่ใช้ในการตะโกน แผดเสียงเทคนิคการขับร้อง เปลี่ยนไปเป็นแบบตะวันตก มีการออกเสียงบทร้องที่ไม่ชัดเจน หรือทำให้เกิดเสียงเบี่ยงเบนออกไปเป็นสำเนียง ลีลาแบบตะวันตก แม้แต่เสียงจากเครื่องดนตรีก็มาจากกระแสไฟฟ้า แทนที่จะมาจากการสั่นสะเทือนตามธรรมชาติ เยาวชนสนใจในเพลงประเภทที่สร้างขึ้น เพื่อการค้าอย่างมาก ธุรกิจตลาดเพลงมีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่เยาวชน ซึ่งมีอัตราการบริโภคสูงมากกว่า คนทุกกลุ่มอายุ วงการวิทยุ และโทรทัศน์ จะสนใจแต่ดนตรีที่จัดให้เยาวชนเสพย์ จนสถานีวิทยุส่วนมากจะบรรจุรายการเพลง สำหรับเยาวชนโดยสิ้นเชิงจะหาช่องว่าง สำหรับดนตรีเพื่อคนไทยในวัยอื่นได้ยากยิ่ง

แผงจำหน่ายเทปตลับเพลงทุกประเภท ซึ่งมีทั้งเพลงที่ดีและเพลงเพื่อการค้าปะปนกัน

ดนตรีกับเยาวชนในสมัยหลังปี พ.ศ.๒๕๓๐ จึงเป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลงที่อาจกล่าวได้ว่า ยุค พ.ศ.๒๕๓๐-๒๕๔๐ นั้น เยาวชนเป็นเจ้าของดนตรีในตลาดการค้าเพลงอย่างแท้จริง มีเยาวชนเป็นจำนวนมากเรียนดนตรีสากลประเภทเครื่องดีด (STRINGS) จัดตั้งวงดนตรีเรียกว่า วงสตริง ใช้เครื่องดนตรีไฟฟ้า เป็นพื้นคุมจังหวะด้วยเครื่องไฟฟ้า เล่นรวมกันแล้วจะเกิดเสียงดังมาก

ถึงกระนั้นก็ดี มิใช่ว่าเยาวชนไทยจะนิยมดนตรี ที่เป็นธุรกิจไปเสียทั้งหมด ยังมีอยู่บ้างที่สนใจดนตรีในแนวเก่า สนใจเรียนดนตรี และเล่นดนตรี ที่เป็นไทย เช่น การเรียนดนตรีไทย และเรียนดนตรีสากลคลาสสิก การเปิดสอนดนตรีในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ยังคงยึดรูปแบบดั้งเดิมไม่มีการเปลี่ยนแปลง

การอนุรักษ์ดนตรีเก่า การแนะนำให้เยาวชนสนใจดนตรีในระบบเก่า อาจจะเป็นการยาก เพราะเสียงดนตรีที่เยาวชนชินหูอยู่ในขณะนี้ เป็นเสียงวิทยาศาสตร์มากกว่า จนเยาวชนไม่เคยรู้สึกห่างเสียงจากเครื่องดนตรีตามธรรมชาติ (Acoustic Instrument) เวลาและโอกาสที่ผู้ปกครองหรือผู้ที่เป็นผู้ใหญ่ จะต้องชักนำเยาวชน ให้ได้สัมผัสดนตรีอย่างธรรมชาติ นั้น จึงจำเป็นมากสำหรับพวกเขาเหล่านั้น

แหล่งข้อมูล

ข้อมูลจากหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน ๓ เล่ม ๑๖ เรื่อง ๗ ลิขสิทธิ์เป็นของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว